

spraak. Daarnaast vervulde hij een centrale landelijke rol in de rechtspraak door de oprichting in 1922 van de Vereeniging voor Kinder- en Politierechtspraak waarvan hij voorzitter werd. Deze vereniging zou uitgroeien tot de de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak, de huidige beroepsvereniging van de rechterlijke macht.¹³ Onder Telting kwam in 1932 een leeftijdsgrens van zeventig jaar voor leden van de rechterlijke macht tot stand, die nog steeds geldt. Telting zelf was de eerste president die op die grond in 1934 moest aftreden.

Oorlog

Bij het bombardement van Rotterdam op 14 mei 1940 werd de rechtbank door een verdwaalde brisantbom getroffen, waardoor de noordvleugel met de presidentskamer en de civiele griffie ernstig werden beschadigd. Ondanks deze schade ging in Rotterdamse geest een voor 15 mei, de eerste dag na de capitulatie, vastgestelde executorialie scheepsveiling gewoon door. De behandelende advocaat, mr. W. Nolst Trenité, liet een en ander door de kunstenaar Nico van Bronkhorst in een soort getekend drieluik vastleggen.¹⁴ Het gebouw van de rechtbank was eind 1941 weer geheel hersteld.

Ernstiger dan door het bombardement werd de rechtbank getroffen door het feit dat er bij de inval van de Duitsers nog geen nieuwe president benoemd was als opvolger van de op 1 mei 1940 vertrokken Thomas. Het presidentschap werd voorlopig waargenomen door de oudste vice-president, jhr. mr. dr. G.W. van Vierssen Trip (1874-1960).¹⁵ Deze is in de juridische wereld nog steeds bekend

door zijn diverse malen herdrukte juridische sprookje *De gelaarsde kat/vertelling van een merkwaardige strafzaak*. Het was toen nog vaste traditie dat de oudste vice-president president werd, en zowel de rechtbank als Trip zelf rekenden op deze benoeming. De bezetter dacht daar echter anders over.

Allereerst omdat men er naar streefde de hogere functies in de rechterlijke macht met NSB'ers of in ieder geval Duitsgezinden te bezetten. Daarnaast kwam Trip volgens de bezetter niet in aanmerking omdat hij in 1933 –de Duitsers hadden een lang geheugen!– voorzitter geweest was van een protestvergadering tegen de vervolging van joden. Na een lange periode van wachten kwam eind 1941 de benoeming af van een buitenstaander als president, de fascistisch georiënteerde oud-advocaat mr. A.F. Zwaardemaker (1892-1948). Hij was geen lid van de NSB, maar wel redacteur van het nazistische blad en de publicatiereeks *De Waag*, waarvoor hij van tijd tot tijd stukken schreef. Naar verluidt was Zwaardemaker een behoorlijk jurist en geen fanatiek aanhanger van de bezetter. Zo wist hij dat gedurende het laatste jaar van de oorlog diverse jongere medewerkers op de zolder van de rechtbank ondergedoken zaten, en tolereerde hij dit, maar hij was toch van de ‘verkeerde richting’.

De rechtbank werd verder getroffen door de schorsing eind 1940 gevolgd door ontslag van twee joodse rechters, mr. A.J. Marx en mr. M. Franken; de eerste kwam om in Auschwitz, de tweede wist onder te duiken en overleefde de oorlog. Later werden ook nog rechter mr. F.G. Schalkwijk en substituutgriffier mr. J.G.L. Reuder, de latere president,